Всі ці колізії у сфері сімейних відносин виникають з таких підстав, як:

1) одні й ті ж інститути можуть суттєво різнитися за формою (наприклад, цивільний та релігійний шлюб);

2) одні й ті ж інститути можуть різнитися за змістом (наприклад, явище шлюбного договору, що в різних суспільствах може бути:

а) договором про укладення шлюбу;

б) договором про особисті і майнові правовідносини подружжя;

в) договором про виключно майнові правовідносини подружжя;

г) договором про виховання дитини тощо);

3) до одних і тих же відносин можуть висуватися принципово різні вимоги (наприклад, шлюбний вік, який встановлено різний у різних країнах і навіть подекуди у різних регіонах однієї країни);

4) правові норми можуть по-різному співвідноситися з іншими соціальними нормами. По-перше, вони можуть узгоджуватися або ні, що має наслідком конфліктні ситуації. По-друге, норми різного характеру у різних суспільствах можуть мати різний авторитет. Наприклад, мусульманські країни історично більш авторитетними вважають релігійні норми, в той час як для європейця більш надійною та авторитетною нормою є правова; [2, с.230].

Отже, можна зробити висновок, що на даний момент існує дуже багато колізій в галузі міжнародного сімейного права, які потребують до себе багато уваги, детального дослідження та вивчення, оскільки сфера регулювання сімейних відносин у МПрП вважається однією з найбільш складних і важливих для кожного з нас.

Література:

1. Сімейний кодекс України від 10.01.2002, № 2947-III, ст.135 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/
2. Бурлай О.Е. Некоторые проблемы коллизионного регулирования в международном семейном праве // Очерки международного частного права / Под ред. проф. А. Довгерта. – Х.: ООО «Одиссей», 2007. – С. 227-256.
3. Кох Х., Магнус У., Вінклер фон Моренфельс П. Міжнародне приватне право і порівняльне правознавство. М., 2001. – С. 81.

Головащук А. П., аспірант

Інститут держави і права імені В. М. Корецького
Національної академії наук України
м. Київ, Україна

МІСЦЕ РЕПРОДУКТИВНИХ ПРАВ У СИСТЕМІ ОСОБИСТИХ НЕМАЙНОВИХ ПРАВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

Питанню дослідження прав людини завжди приділялась значна увага у юридичній науці. У науковій літературі права людини розглядаються, як можливості особи, здатні забезпечити її розвиток у конкретно-історичних умовах, що закріплені як міжнародні стандарти, загальні і рівні для всіх людей і гарантовані законами держави як невідчужувані [1, с. 209].

Новітні розробки і відкриття у галузях медицини та сучасних технологій звертає увагу юристів на питання захисту та реалізації прав людини, які пов'язані з новітніми науковими відкриттями. Одними з таких нових відкриттів є допоміжні репродуктивні технології (далі – ДРТ) з якими пов'язані репродуктивні права людини. Репродуктивні права пов'язані зі здоров'ям людини та з продовженням роду, тому їх слід розглядати, як складову природніх прав людини.

Відзначимо, що вперше закріплення поняття репродуктивних прав відбулося у Каїрі в 1994 році на Міжнародній конференції по народонаселенню та розвитку. Де була прийнята Програма дій у якій глава 7 присвячена репродуктивним правам і репродуктивному здоров'ю. У Програми дій визначено, що репродуктивні права охоплюють деякі права людини, які вже визнані у національних законодавствах, міжнародних документах з прав людини та інших відповідних документах ООН, прийнятих на основі консенсусу. Вказані права ґрунтуються на визнанні основного права всіх подружніх пар і окремих осіб вільно приймати рішення стосовно кількості своїх дітей, інтервалів між їх народженням, часом їх народження і мати для цього необхідну інформацію, засоби і право на досягнення максимально високого рівня репродуктивного здоров'я [2].

Як стає зрозуміло із положення Програми дій репродуктивні права людини міжнародним правом визначаються у комплексі, тобто пов'язані з іншими правами людини, які раніше вже були визнані та захищені різноманітними міжнародними документами.

У науковій літературі нині не має єдиного розуміння щодо визначення місця репродуктивних прав. Існування цієї розбіжності обумовлено наявністю різних підходів до визначення місця репродуктивних прав у системі особистих немайнових прав людини, а також розумінням того чи займають досліджувані права окреме місце, чи є вони складовими, чи похідними від інших немайнових прав.

Дослідивши наукову літературу ми можемо виокремити такі підходи до визначення місця репродуктивних прав: перший полягає у розумінні репродуктивних прав, як частини права на життя; другий ґрунтується на тому, що репродуктивні права є складовою права на здоров'я; третій підхід визначає репродуктивні права, як окремий вид немайнових прав особи.

У відповідності з першим підходом репродуктивні права розглядаються, як частина права на життя. Чинне законодавство України захищає право на життя. Конституцією України визначено, що кожна людина має невід'ємне право на життя [3, ст. 27]. Цивільним кодексом України встановлено, що фізична особа не може бути позбавлена життя [4]. Цивільний кодекс України відносячи право на проведення ДРТ до статті 281 якою закріплюється право на життя тим самим визначає це право саме складовою права на життя. Однак, досліджувані права будуть різнитися за своїм об'єктом. Так, об'єктом права на життя є саме життя, як особисте немайнове благо тоді, як об'єктом репродуктивних прав є репродуктивне здоров'я людини.

Досліджуючи проблематику репродуктивних прав науковець М.М. Малеїна доводить хибність першого підходу зазначаючи, що відносини з приводу штучного запліднення та імплантації ембріона мають відношення до інтересів саме батьків. Зміст права на життя можуть складати тільки ті повноваження, які належать вже існуючому суб'єкту, людині яка народилась. Повноваження на проведення штучного запліднення, імплантації ембріона не належать, а закріплені за майбутніми батьками, але не як складові права на життя, а як складові права на здоров'я [5, с. 59]. Тож, тим самим М.М. Малеїна доводить, що репродуктивні права не є складовою права на життя, а мають розглядатися як складова права на здоров'я. Ми погоджуємось з доводами М.М. Малеїної щодо неможливості розгляду репродуктивних прав, як частини права на життя.

У відповідності з другим підходом репродуктивні права розглядають складовою права на здоров'я. У чинному законодавстві України немає поняття «право на здоров'я», але використовуються інші терміни, зокрема «право на охорону здоров'я» та «здоров'я». Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» № 2801-XII від 19 листопада 1992 року дає наступне визначення: здоров'я – стан повного фізичного, душевного і соціального благополуччя, а не тільки відсутність хвороб і фізичних дефектів [6].

Досліджуючи поняття та зміст права на здоров'я О.О. Пунда зазначає, що право на здоров'я, як особисте немайнове право полягає у сукупності можливостей фізичної особи вільно на власний розсуд визначити свою поведінку щодо індивідуального здоров'я. Здійснення права на здоров'я пов'язане з регулюванням відносин по прова-

дженню споживання блага здоров'я – самостійно або за допомогою інших осіб. Це право в основі якого лежить благо на відносне індивідуальне здоров'я. Виникає одночасно з правом на життя [7, с. 84].

У науковій літературі висловлена думка, що репродуктивним правам більшою мірою притаманна природа особистого немайнового права фізичної особи на здоров'я, невід'ємним елементом якого вони виступають. Здійснення особою репродуктивних можливостей відбувається в межах реалізації особистого немайнового права на здоров'я кожної фізичної особи [8, с. 138].

Для того щоб з'ясувати чи є репродуктивні права частиною права на життя чи права на здоров'я розглянемо складові елементи репродуктивних прав. Ми пропонуємо репродуктивні права розподілити на дві складові: перша це право на продовження роду, а друга право на репродуктивне здоров'я.

Зміст права на продовження роду, на наш погляд, становить можливість фізичної особи вільно, на власний розсуд визначати свою поведінку у сфері свого приватного життя стосовно того коли і скільки народжувати дітей, інтервали між їх народженням, а також вирішувати народжувати дітей у офіційно зареєстрованому шлюбі чи ні. Реалізувати право на продовження роду фізична особа може через народження власної дитини, як у природній спосіб, так і застосовуючи допоміжні репродуктивні технології.

Право на продовження роду тісно взаємопов'язано з правом на репродуктивне здоров'я. Визначення поняття «репродуктивне здоров'я» міститься у Пекінській платформі дій 1995 року, де зазначено: «репродуктивне здоров'я – це стан повного фізичного, розумового і соціального благополуччя, а не просто відсутність хвороб або недуг у всіх питаннях, що стосуються репродуктивної системи та її функцій і процесів [9].

Виходячи із зазначеного вище можемо визначити, що репродуктивне здоров'я за своїм змістом охоплює лише одну складову репродуктивну функцію людини у той час, як визначення поняття здоров'я включає в себе загалом усі складові здоров'я людини у тому числі і репродуктивну функцію. А отже, поняття «репродуктивне здоров'я» і «здоров'я» будуть співвідноситися між собою як загальне і часткове, тобто репродуктивне здоров'я є частиною загального здоров'я людини.

Третьої точки зору дотримується український вчений Р.О. Стефанчук вважаючи, що розуміння репродуктивних прав виключно, як складової права на здоров'я є доволі вузьким. В той же час науковець вважає тлумачення репродуктивних прав виключно, як складової права на життя, також є недопустимим, оскільки право на життя має свою чітко визначену структуру щодо володіння та користування життям для задоволення власних потреб та інтересів. Тому, на його думку репродуктивні права повинні розглядатись як система відокремлених особистих немайнових прав фізичних осіб, що забезпечують їх природне існування та спрямовані на здійснення репродуктивної функції фізичних осіб [10, с. 348-349].

Реалізація особою своїх репродуктивних прав, на нашу думку, дійсно пов'язана з реалізацією права на здоров'я. Також відзначимо існування зв'язку між правом на репродуктивне здоров'я і правом на здоров'я. На перший погляд репродуктивні права і справді можуть здаватись невід'ємним елементом права на здоров'я, але різниця у їх об'єктах не дозволяє це стверджувати. Репродуктивне здоров'я не можна розглядати окремо або відірвано від здоров'я людини загалом. Репродуктивні права, як й інші особисті немайнові права належать кожній фізичній особі від народження, не мають економічного змісту і тісно пов'язані з фізичною особою. Репродуктивні права не можуть бути передані іншій фізичній особі виходячи з того, що вони є природною властивістю людини.

Із зазначеного вище можемо визначити, що українське законодавство відносить право на застосування ДРТ до права на життя, але така позиція видається нам не зовсім коректною. Оскільки репродуктивні права більше пов'язані з правом на здоров'я ніж з правом на життя. На наш погляд репродуктивні права не можуть бути розглянуті, як окремо існуюча група прав вони мають бути виділені не в окрему групу прав, а в окрему підгрупу прав, які пов'язані з правом на здоров'я.

Ми пропонуємо наступне визначення досліджуваних прав: репродуктивні права – це похідні від права на здоров'я особисті немайнові права фізичної особи, які пов'язані з репродуктивним здоров'ям людини і полягають у здатності людини вільно приймати рішення стосовно народження дитини, кількості та інтервалів між народженням дітей, застосування ДРТ. Об'єктом репродуктивних прав є репродуктивне здоров'я людини.

Література:

1. Скакун О.Ф. Теорія держави і права (Енциклопедичний курс): Підручник. Видання 2-е, перероблене і доповнене не. – Харків: Еспада, 2009. – 752 с.
2. Доповідь Міжнародної конференції по народонаселенню і розвитку. Програми дій Міжнародної конференції по народонаселенню та розвитку (Каїр, 5-13 вересня 1994 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/icpd_rus.pdf
3. Конституція України від 28 червня 1996 р.: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua
4. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40 – 44. – ст. 356. (із змінами та доповненнями).
5. Пунда О.О. Право на життя / О.О.Пунда // Вісник Хмельницького інституту регіонального управління та права. –2003. – №2(6). – С. 58-64.
6. Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» № 2801-XII від 19.11.1992р. // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 4. – ст. 19 (із змінами та доповненнями).
7. Пунда О.О. Поняття та зміст права на здоров'я / О.О.Пунда // Вісник Хмельницького інституту регіонального управління та права. – 2003. – №3-4 (7-8). – С. 58–64.
8. Мухамєдова Е.Е. Репродуктивні права фізичної особи в системі особистих немайнових прав // Учен. записки Таврического нац. Ун-та им. В.И. Вернадського. – 2012. – № 2. – Том 25 (64). – С. 136–141. – Серия «Юридические науки».
9. Платформи дій (Platform of Action), затверджена у Доповіді Четвертої Всесвітньої конференції по становищу жінок (Пекін, 4-15 вересня 1995 р.). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.un.org/womenwatch/daw/beijing/pdf/Beijing%20full%20report%20R.pdf
10. Стефанчук Р.О. Особисті немайнові права фізичних осіб (поняття, зміст, система, особливості здійснення та захисту): Монографія / Відп.ред. Я.М. Шевченко. – К.: КНТ, 2008. – 626 с.

Данилюк М. Б., аспірант
кафедри цивільного права

Юридичний інститут
Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
м. Івано-Франківськ, Україна

СТВОРЕННЯ КОРПОРАТИВНИХ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ФОНДІВ

Інститути спільного інвестування (далі – ІСІ), а саме, корпоративні інвестиційні фонди (далі – КІФ), займають вагоме місце в інфраструктурі фінансового ринку і є механізмом залучення інвестиційних ресурсів в економіку країни. Рівень поширення ІСІ зумовлює необхідність проведення дослідження порядку створення спеціальних організаційно-правових форм юридичних осіб приватного права, які професійно її реалізують.